

Mahalaukun ja paksusuolen tähystys

Colonsteril-tyhjennysohje (Nova)

Mahalaukun tähystys tarkoittaa ruokatorven, mahalaukun ja ohutsuolen alkuosan tutkimista taipuisalla tähystimellä. Tutkimus suoritetaan potilaan ollessa makuulla vasemmalla kyljellä. Tähystin ei estä hengitystä, mutta nielun ärsytys voi aiheuttaa oksettavaa tunnetta. Varsinaista kipua tutkimus ei aiheuta. Tähystyksen yhteydessä otetaan tavallisesti limakalvonäytteitä.

Paksusuolen tähystys tarkoittaa koko paksusuolen tutkimista umpisuoleen tai ohutsuolen loppuosaan asti. Tutkimus tehdään taipuisalla tähystimellä, jonka kautta voidaan ottaa limakalvonäytteitä tai tehdä toimenpiteitä.

Valmistautuminen tähystykseen

On tärkeää, että suoli on hyvin tyhjentynyt, jotta se pystytään luotettavasti tutkimaan.

Osta apteekista Colonsteril-tyhjennysaineet (6 raipurkkia). Jos sinulla on jo olemassa tulehduksellisen suolistosairauden diagnoosi, saat tyhjennysaineet Toimenpideyksikön palvelupisteestä arkisin klo 7.30–14.00 (Sisäänkäynti Nova 1, G-hissillä 3. kerros, aula A3).

Sinulle voidaan antaa toimenpiteen yhteydessä kipua hoitavaa tai rauhoittavaa lääkitystä, joten varaudu, että et saa ajaa moottoriajoneuvolla 12 tuntiin toimenpiteen jälkeen.

Viikon ajan ennen tutkimusta

Saat syödä normaalisti, mutta vältä marjoja ja hedelmiä, joissa on pieniä siemeniä (esim. lakka, viinirypäle, vadelma, mansikka, kiivi). Vältä myös leipää, jossa on siemeniä. Paksusuolen tähystyksessä siemenet tukkivat tähystimen, jolloin tutkimus voidaan joutua keskeyttämään.

Lääkitys

Voit ottaa säännöllisesti käytettävät lääkkeet tutkimuspäivän aamuna, mutta jos sinulla on verta ohentava lääkitys tai diabeteslääkitys etkä ole saanut ennakoon ohjeita näiden osalta, noudata seuraavia ohjeita:

- Verta ohentava lääkitys (esim. Marevan, Plavix, Eliquis, Clopidogrel, Xarelto, Pradaxa, Klexane, Inhixa, Brilique, Lixiana), ota yhteys kirurgian poliklinikkaan viimeistään viikko ennen tutkimuspäivää. Pyydä ohjeet lääkityksen jatkosta tähystyksen jälkeen.
- Tablettihoitoinen diabetes, lääkitystä ei oteta edeltävänä iltana ja tähystyspäivän aamuna. Lääkkeet voi ottaa tähystyksen jälkeen illalla.
- Insuliinihoitoinen diabetes (mikä tahansa insuliinivalmiste käytössä), ota yhteys omaan diabeteshoitajaan tai lääkäriin mahdollisesta insuliiniannoksen vähentämisestä. Pitkävaikutteista insuliinia saatetaan joutua vähentämään jonkin verran, esimerkiksi 10–20 %. Tyhjennyksen aikana juotavan nesteen tulee sisältää myös hiilihydraatteja (esim. sokeripitoista mehua), ei pelkästään vettä.

Rautalääkitys on keskeytettävä viikkoa ennen tutkimusta.

Tutkimusta edeltävänä päivänä

Huomioi eri tyhjennysohjeistus, onko tähystysaikasi aamupäivällä tai iltapäivällä.

Voit syödä vain nestemäistä ruokaa esim. velliä, lihalientä, viiliä. Kiinteää ruokaa et saa syödä. Juo lisäksi nesteitä (esim. vettä, keltaista mehua, kahvia, teetä). Voit myös ostaa apteekista lisäravinnejuomia.

Aloita tyhjennysaineen juominen iltapäivällä ja juo noin litra tunnissa, kunnes suolesta tuleva neste on kellertävää, kirkasta ja hajutonta. Liikkuminen auttaa suolen tyhjentymistä. Peräaukon ärtynyttä ihoa voit hoitaa suihkuttamalla ja rasvaamalla.

Jos tutkimusaikasi on aamupäivällä ennen klo 11: juo tyhjennysainetta 5 litraa.

Jos tutkimusaikasi on iltapäivällä klo 11 jälkeen: juo tyhjennysainetta 4 litraa.

Mahalaukun tähystystä varten sinun tulee olla syömättä ja tupakoimatta 6 tuntia ennen tähystystä. Voit ottaa säännöllisesti käytössä olevat lääkkeet viimeistään kahta tuntia ennen tähystystä pienen vesimäärän (noin 1 dl) kanssa.

Tutkimuspäivänä

Tutkimusaika ennen klo 11: juo tyhjennysainetta 1 litra noin 2–3 tuntia ennen tutkimusta.

Tutkimusaika klo 11 jälkeen: juo tyhjennysainetta 2 litraa aamupäivän aikana. Lisäksi täytyy juoda muita energiapitoisia nesteitä.

Lopettakaa juominen viimeistään kaksi tuntia ennen tutkimusta, jotta mahalaukku ehtii tyhjentyä ennen mahalaukun tähystystä.

Tähystyksen jälkeen

Tähystyksen jälkeen saat syödä ja juoda normaalisti, ellei sinulle anneta muuta ohjeistusta. Jos olet saanut tähystyksen yhteydessä nielupuudutteen, ole syömättä ja juomatta vielä ½–1 tuntia tähystyksen jälkeen.

Muuta huomioitavaa

Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteys Keski-Suomen Sairaala Novan Kirurgian poliklinikkaan arkisin klo 9–11 ja 12–14 p. 014 269 1424.